

Saksfremlegg

Tertialrapport I 2023

Sakens gang:

Formannskapet
Kommunestyret
Utvalg for helse, oppvekst og kultur
Utvalg for teknikk og miljø
Melhus elderåd
Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Rådmannens forslag til vedtak:

- Kommunestyret vedtar korrigert driftsbudsjett for 2023, jf. tabell 1 og tabell 2:

Tabell 1 Bevilgningsoversikt drift, budsjett og regnskapsforskriften § 5-4, første ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 1. tertial 2023	Regulert budsjett 2023	Endring 2023
Rammetilskudd	-625 568	-612 903	-12 665
Inntekts- og formuesskatt	-509 367	-501 046	-8 321
Eiendomsskatt	-23 174	-23 174	0
Andre generelle driftsinntekter	-45 642	-45 642	0
SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-1 203 751	-1 182 765	-20 986
Sum bevilgning drift, netto	1 104 483	1 088 534	15 949
Avskrivninger	0	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER	1 104 483	1 088 534	15 949
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-99 268	-94 231	-5 037
Renteinntekter	-22 105	-19 905	-2 200
Utbytter	-21 279	-27 879	6 600
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-7 011	-7 011	0
Renteutgifter	72 316	67 670	4 646
Avdrag på lån	83 417	83 417	0
NETTO FINANSUTGIFTER	105 338	96 292	9 046
Motpost avskrivninger	0	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT	6 070	2 061	4 009
Overføring til investering	10 350	10 111	239
Avsetninger til bundne fond	604	604	0
Bruk av bundne fond	-10 633	-10 633	0
Avsetninger til disposisjonsfond	16 092	16 092	0
Bruk av disposisjonsfond	-22 484	-18 236	-4 248
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO DRIFTSRESULTAT	-6 071	-2 062	-4 009
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	0	-1	0

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift, budsjett og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 1. tertial 2023	Regulert budsjett 2023	Endring 2023
Sentraladministrasjonen			
Brutto ramme	64 012	64 012	0
Avsetning til bundne fond	-	0	0
Bruk av bundne fond	-1 036	-1 036	0
Avsetning til disposisjonsfond	-	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 350	-2 213	-137
Andre generelle driftsinntekter	-750	-750	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	68 148	68 011	137
Oppvekst og kultur			
Brutto ramme	450 194	447 218	2 976
Avsetning til bundne fond	0	0	0
Bruk av bundne fond	-184	-184	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 035	-2 131	-904
Andre generelle driftsinntekter	-4 352	-5 042	690
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	457 765	454 575	3 190
Helse og velferd			
Brutto ramme	429 163	422 452	6 711
Avsetning til bundne fond	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-543	-543	0
Andre generelle driftsinntekter	-35 773	-35 773	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	465 479	458 768	6 711
Plan og utvikling			
Brutto ramme	98 037	98 037	0
Avsetning til bundne fond	499	499	0
Bruk av bundne fond	-9 307	-9 307	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-5 359	-5 359	0
Andre generelle driftsinntekter	-824	-824	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	113 028	113 028	0
Virksomheter utenom kommunen			
Brutto ramme	34 265	34 265	0
Avsetning til bundne fond	0	0	0
Bruk av bundne fond	0	0	0
Avsetning til disposisjonsfond	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter	0	0	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	34 265	34 265	0
Overordnede inntekter og utgifter			
Brutto ramme	-33 012	-35 265	2 253

Tabell 2 Bevilgningsoversikt drift, budsjett og regnskapsforskriften § 5-4, andre ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 1. tertial 2023	Regulert budsjett 2023	Endring 2023
Avsetning til bundne fond	106	106	0
Bruk av bundne fond	-106	-106	0
Avsetning til disposisjonsfond	16 092	16 092	0
Bruk av disposisjonsfond	-10 959	-7 991	-2 968
Andre generelle driftsinntekter	-3 943	-3 253	-690
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	-34 202	-40 113	5 911
Sum brutto alle sektorer			
	1 042 659	1 030 719	11 940
Avsetning til bundne fond	605	605	0
Bruk av bundne fond	-10 633	-10 633	0
Avsetning til disposisjonsfond	16 092	16 092	0
Bruk av disposisjonsfond	-22 246	-18 237	-4 009
Andre generelle driftsinntekter	-45 642	-45 642	0
Til bevilgningsoversikt drift 5-4 første ledd	1 104 483	1 088 534	15 949

2. Kommunestyret vedtar justert kostnadsramme (bevilgning) og finansiering for nye investeringsprosjekter for 2023 (ny kostnadsramme for prosjekter – års uavhengig) kostnads, jf. tabell 3:

Tabell 3 Forslag til ny samlet kostnadsramme for investeringsprosjekter. Beløp inklusiv moms og i hele tall.				
Prosjektnr.	Prosjektnavn	Vedtatt kostnadsramme	Endret kostnadsramme	Ny kostnadsramme
2440	Kartlegging flyfotografering	546 605	215 000	761 605
Investeringer finansiert av kommunekassen		546 605	215 000	761 605
6079	Vannmålere - vann		500 000	500 000
6023	Eternittledning, Øye-Skanska, prosjektering	200 000	2 300 000	2 500 000
xxxx	Reservevann til Skaun - utbedring av kummer		500 000	500 000
xxxx	Vannett-sanering langs Kaldvella, prosjektering		1 000 000	1 000 000
6225	Avløpssanering Ler sentrum	910 000	390 000	1 300 000
6248	Saneringsplan, Øysand	300 000	450 000	750 000
6283	Øysand APS	8 500 000	1 200 000	9 700 000
6293	Omlegging av deler av avløpsledninger langs Brekktrøa i forbindelse med vegarbeider	525 000	1 975 000	2 500 000
6300	Tilstandsvurdering avløp, Øysand	1 200 000	200 000	1 400 000
xxxx	Sanering avløpsanlegg langs Kaldvella, prosjektering		1 000 000	1 000 000
6313	Vannmålere - avløp		500 000	500 000
6314	Flow målere		1 000 000	1 000 000
Investeringer-selvkost, vann og avløp		11 635 000	11 015 000	22 650 000

3. Kommunestyret vedtar korrigert investeringsbudsjett for 2023, jf. tabellene 4. Behovet for låneopptak til egne investeringer justeres ned med 6,3 millioner kroner. Nytt låneopptak til egne investeringer blir 278,67

millioner kroner. Endring i investeringsutgifter for det enkelte prosjekt er beskrevet i den vedlagte tertialrapport, kapittel 9.4.

Tabell 4 Bevilgningsoversikt investering, budsjett og regnskapsforskriften § 5-5, første ledd. Beløp i tusen kroner.			
	Korrigert budsjett 1. tertial 2023	Budsjett 2023	Endring 2023
Investeringsutgifter Melhus kommune	254 046	227 574	26 472
Investeringsutgifter Melhus kirkelig fellesråd	2 105	2 105	0
Investeringsutgifter selvkost vann	37 050	54 090	-17 040
Investeringsutgifter selvkost avløp	68 510	91 230	-22 720
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 645	2 645	0
Utlån av egne midler	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0
Sum investeringsutgifter	364 356	377 644	-13 288
Kompensasjon for mva	-36 490	-39 253	2 763
Tilskudd fra andre	-14 333	-19 400	5 067
Salg av varige driftsmidler	0	0	0
Salg finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av lån	-299 341	-305 614	6 273
Sum investeringsinntekter	-350 163	-364 267	14 104
Videreutlån	65 000	65 000	0
Bruk av lån til videreutlån	-65 000	-65 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	11 428	11 428	0
Mottatte avdrag videreutlån	-11 428	-11 428	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0
Overføring fra drift	-10 350	-10 111	-239
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-842	-266	-576
Avsetninger til ubundne investeringsfond	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-3 000	-3 000	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift netto avsetninger	-14 193	-13 377	-816
Fremført til inndekning	0	0	0

4. Kommunestyret tar 1. tertialrapport 2023, herunder finansrapport beskrevet i kap. 10, til orientering.

Bakgrunn for saken

Hensikten med tertialrapporten er å gi et helhetlig bilde av status i Melhus kommune ved utgangen av april 2023. I tråd med kommuneloven § 14-5 rapporterer rådmannen på utviklingen i inntekter og utgifter sammenholdt med årsbudsjettet. Rapporten gir informasjon om overordnede inntekter og utgifter, samt informasjon om den økonomiske situasjonen og anslag på årsresultat for tjenesteområdene. Rapporten omfatter både drift og investering. Rådmannen legger frem forslag til budsjettkorreksjoner i økonomirapporter når dette antas formålstjenlig. Budsjettkorreksjoner foretas på poster og områder hvor man med rimelig sikkerhet kan anta at det

blir vesentlige endringer i forhold til budsjettet, og hvor det dreier seg om endringer knyttet til spesielle hendelser det aktuelle året.

Saksutredning

Tabell 5 gir en oversikt over rådmannens foreslått budsjettkorreksjoner. Disse er beskrevet og kommentert etter tabellen.

Tabell 5 Beskrivelse av foreslåtte budsjettendringer. Beløp i tusen kroner.			
Rammeområde	Beskrivelse av budsjettendring	Utgiftsøkning /inntektsreduksjon	Utgiftsreduksjon /inntektsøkning
Overordnet	Inntektsøkning: Skatt på inntekt og formue		-8 321
Overordnet	Inntektsøkning: Rammetilskudd		-12 665
Overordnet	Utgiftsøkning: Renteutgifter løpende lån	4 646	
Overordnet	Inntektsøkning: Renteinntekter bankinnskudd		-2 200
Overordnet	Økt overføring til investeringsbudsjettet.	239	-239
Overordnet	Inntektsreduksjon: Redusert aksjeutbytte TrønderEnergi	6 600	
Overordne inntekter/utgifter	Skjønnsmidler særlige forhold - minoritetsspråklige		-690
Overordne inntekter/utgifter	Utgiftsøkning: Økt avsetning til lønnsoppgjør	10 051	
Overordne inntekter/utgifter	Inntektsøkning: Premieavvik pensjon SPK		-4 140
Overordne inntekter/utgifter	Inntektsøkning: Bruk av disposisjonsfond for å finansiere økt avsetning til lønn som er relatert til 2022		-2 968
Sentral- admirasjonen	Utgiftsøkning: Tar i bruk deler av Framsikt i 2023 og ikke 2024	137	
Sentral- admirasjonen	Inntektsøkning dispfond: Bruk av disposisjonsfond til å finansiere tidlige innføring av Framsikt		-137
Oppvekst og kultur	Utgiftsøkning: Kompensasjon gratis SFO (12 timer), 2 trinn fra skoleåret 2023/24	2 368	
Oppvekst og kultur	Skjønnsmidler særlige forhold - minoritetsspråklige	690	690
Oppvekst og kultur	Bruk av fond minoritetsspråklige skjønnsmidler		-11
Oppvekst og kultur	Bruk av fond minoritetsspråklige skjønnsmidler		-685
Oppvekst og kultur	Bruk av fond minoritetsspråklige skjønnsmidler		-76
Oppvekst og kultur	Inntektsøkning: Bruk av dispfond, jf. utgiftsøkning bruk av lønnstilskudd.		-132
Oppvekst og kultur	Utgiftsøkning: Lønnstilskudd, skulle vært hensyntatt ifbm regnskapssaken	132	
Helse og velferd	Utgiftsøkning: Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet	24	
Helse og velferd	Utgiftsøkning: Økte demografikostnader Helse og velferd	6 687	
SUM		31 574	-31 574

Vurdering overordnede inntekter og utgifter

KS har oppdatert prognosemodellen for å beregne de frie inntektene, med justeringer for:

- Den faktiske skatteinngangen i 2022
- Det faktiske befolkningstallet 1. januar 2023
- Skatteanslag og bevilgningsendringer i revidert nasjonalbudsjett for 2023

Regjeringen la frem forslag til revidert nasjonalbudsjett for 2023 den 11. mai.

Regjeringa foreslår 3,2 milliarder kroner til kommunesektoren i økt rammetilskudd i revidert nasjonalbudsjett for 2023. Av dette er 2,6 mrd. kroner kompensasjon for beregnet netto kostnadsøkning i 2023.

Regjeringa la til grunn en lønns- og prisvekst på 3,7 prosent for kommunene i budsjettet for 2023. Nye anslag viser at lønns- og prisveksten blir 5,2 prosent. Denne økningen utgjør om lag 6,9 milliarder kroner. Samtidig ligger sektoren også an til å få økning i skatteinntekter på 4,3 milliarder kroner. Netto kostnadsvekst er dermed anslått til 2,6 milliarder kroner. Regjeringa foreslår å kompensere sektoren for dette i revidert nasjonalbudsjett.

For Melhus kommune betyr dette at det samlede anslaget på rammetilskudd (inkludert inntektsutjevning) og skatteinngang i 2023 kan økes med om lag 21,0 millioner kroner.

Langsiktige finansielle investeringer: Ved utgangen av april 2023 er det en positiv utvikling av kommunens finansielle investeringer. Porteføljen har per 25. mai 2023 oppnådd en avkastning på 3,63 prosent (7,3 mnok), som er noe bedre enn årsbudsjettet for 2023. Rådmannen vurderer at det så langt ikke er grunnlag for å justere budsjettet for avkastning fra de langsiktige finansielle investeringene. Området som er beheftet med stor risiko, og som i stor grad av den nasjonale- og internasjonale børsutviklingen og vil følgelig komme tilbake i andre tertial med eventuelle budsjettreguleringer.

Utbytte: Generalforsamlingen i TrønderEnergi har vedtatt et samlet utbytte på 150 millioner kroner (konsekvens for driftsbudsjettet 2023). Dette betyr at Melhus kommunes anslag på utbytte reduseres med om lag 6,6 millioner kroner i 2023. Generalforsamlingen vedtok også at det skal nedsettes et utvalg med representanter fra eierne for å vurdere alternative muligheter for å kompensere for redusert utbytte. Etter planen vil det bli avholdt ekstraordinær generalforsamlingen i løpet av august/september 2023 for å avklare dette spørsmålet.

Netto renteutgifter: Kommunen har budsjettert med en gjennomsnittlig 3 måneders NIBOR på 3,37 % i 2023. Så langt ser vi at den gjennomsnittlig NIBOR renta har ligget på ca. 3,41 %. Norges Bank legger til grunn en gjennomsnittlig styringsrente på 3,27 prosent i 2023¹, som er 0,25 prosentpoeng høyere enn hva som ble lagt til grunn ved utarbeidelsen av budsjett 2023². Rådmannen foreslår derfor å økte budsjettanslaget på netto renteutgifter (økte renteutgifter og renteinntekter).

Avsetning til lønn 2023: Behovet for å avsette til lønnsoppgjør 2023 har økt betydelig. I budsjettet for 2023 ble det anslått et lønnsoppgjør på 4,2 %, mens det faktisk ble 5,4 % for kommunesektoren. Dette er kompensert gjennom at kommunal deflator er økt fra 3,7 % til 5,2 % i forbindelse med det revidert nasjonalbudsjettet. Rådmannen foreslår å øke avsetning til lønnsoppgjør i 2023 med 10,1 millioner kroner. Deler av denne økningen

¹ Pengepolitisk rapport nr. 1/2023

² Pengepolitisk rapport nr. 3/2022

er en konsekvens av at lønnsoppjøret for utdanningsforbundet i 2022 først har fått budsjettmessig virkning i 2023.

Premieavvik pensjon: Det er identifisert feilføring av pensjon i regnskapet for 2022, som foreslås inntektsført i 2023. Både premieavviket for pensjon og reguleringspremien øker betydelig i 2023, og i den forbindelse foreslår rådmannen at det brukes opp til 15 millioner kroner som er avsatt på premiefond for å "reduere" reguleringspremien for 2023.

Vurdering konsekvensjusteringer/tilleggsbevilgninger

Kompensasjon gratis SFO (12 timer), 2 trinn fra skoleåret 2023/24: Det ble inngått et sentralt politisk forlik som gjelder gratis SFO 12 timer 2. trinn fra og med skoleåret 2023/24. Dette er en utgiftsøkning som er kompensert gjennom rammetilskuddet og ble ikke innarbeidet i det opprinnelige budsjettet for 2023 (kom for sent til å bli med i vår behandling).

Tidligere innføring av Framsikt (virksomhetsstyringssystem): I det opprinnelige budsjettet ble det vedtatt å innføre nytt økonomi- og styringssystem fra og med 1. januar 2024. Rådmannen ønsker å komme i gang allerede i 2023 gjennom å implementere moduler for planoppfølging (jf. revidert samfunnsplan i 2023), virksomhetsplan og økonomiplan allerede i 2023. Begrunnelsen er at kommunen da etablerer en plattform for raskere å etablere virksomhetsstyring i det nye systemet (Framsikt) fra og med den interne rapporteringen per januar 2024. Dette betyr samtidig at kommunen må betale noen driftslisenser allerede i 2023, men at dette finansieres gjennom bruk av generelt disposisjonsfond (lisenser fra og med 2024 er inndekt gjennom økonomiplanen).

Økt barnetillegg i kvalifiseringsprogrammet: Dette er en utgiftsøkning som er kompensert gjennom rammetilskuddet og ble ikke innarbeidet i det opprinnelige budsjettet for 2023 (kom for sent til å bli med i vår behandling).

Økte demografikostnader Helse og velferd: Rådmannen foreslår å øke budsjettbevilgningen til sektoren helse og velferd, som følge av økte demografikostnader innenfor den aktuelle sektoren. Sektoren har betydelig flere brukere enn tidligere som også gir et økt ressursbehov. Det foreslås at den økte budsjettbevilgningen settes på et overordnet nivå innenfor sektoren, og at rådmannen gjør en vurdering i forhold til fordeling mellom enheter.

Utgiftsøkning lønnstilskudd (bruk av overskudd fra 2022): I 2022 mottok Gåsbakken skole lønnsmidler som ble inntektsført. Gåsbakken gikk med et mindreforbruk 2022, men disse midlene ble ikke overført til Gåsbakken i forbindelse med regnskapssaken for 2022. Rådmannen foreslår at dette korrigeres i forbindelse med 1. tertial.

Konsekvenser for folkehelse

Ingen konsekvenser for folkehelse.

Konsekvenser for klima og miljø

Ingen konsekvenser for klima og miljø.

Rådmannens vurdering og konklusjon

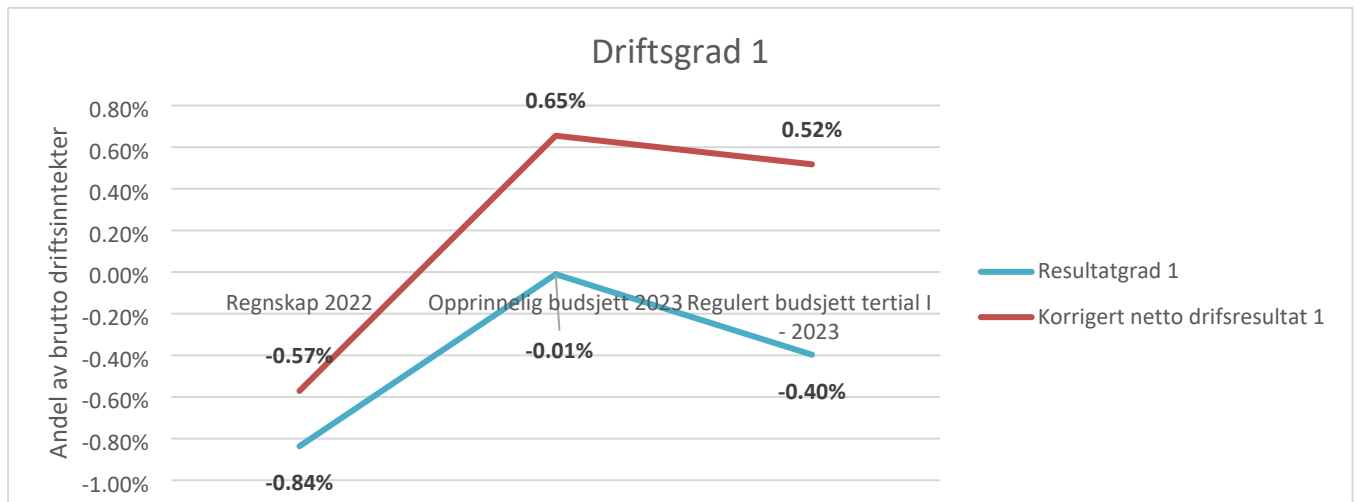
Rådmannen legger til grunn flere disponeringer og endringer i driftsbudsjettet for 2023.

Imidlertid er det viktig å påpeke at prognosen for 2023 viser et økonomisk bilde som på overordnet nivå er usikkert, og det ligger et krevende økonomisk bilde på sektornivå, og spesielt i forhold til sektoren helse og velferd. Slik prognosen fremstår nå ligger det et samlet merforbruk på sektoren Helse og velferd på om lag 20 millioner kroner. Rådmannen vil følge opp tett fremover for å jobbe seg inn mot en budsjettbalanse, samtidig som det blir viktig å avklare om sektoren har fremtidige realistiske budsjettammer. Dette må også sees i sammenheng med en forventningsavklaring i forhold til riktig tjenestenivå.

Imidlertid ser vi nå en varig økning i demografikostnader innenfor sektoren helse og velferd, utover det som ble lagt til grunn i forbindelse med budsjettet 2023. I tillegg ser vi en økende utfordring med å rekruttere tilstrekkelig med kompetanse som igjen bidrar til økt behov for å leie kompetanse. For å kompensere varige økte demografiutgifter foreslår rådmannen å øke bevilgningen til sektoren helse og velferd med 6,7 millioner kroner.

Det foreslås et negativt netto driftsresultat på om lag 6,1 millioner kroner som følge av rådmannens forslag til disponering, som representerer en netto driftsgrad 1 på -0,4 prosent. Hvis vi hensyntar for redusert utbytte fra TrønderEnergi gir forslaget til budsjettendring et positivt netto driftsresultat på 0,5 millioner kroner.

Korrigert netto driftsresultat (korrigert for netto avsetning til bundne fond – herunder selvkost) gir et positivt netto driftsresultat på 7,9 millioner kroner. Figuren under viser utvikling netto driftsgrad 1.

Vedlegg:

1. Periodisk rapport tertial 1 2023

Andre dokumenter som ikke er vedlagt saken: